

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ES A MEGYEI GAZDASÁGI-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Szécsenyi-utca, (csizmadiaszin alatt.) Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. Nyilttéri cikkek garmondsora után 30 kr. fizelendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Helyben és vidékre egész évre 6 frt, — fél évre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 50 kr. Községeknek, egész évre előfizetve 5 frt. Hirdetési díjak: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr.
---	--------------------------------------	---

Hazai ipar.

Hatalmas mozgalom indult meg a hazai ipar érdekében.

Ezt minél nagyobb körben fenntartani nemcsak hazafias dolog, de egyéni érdek is.

Ennek a századnak a vívmánya az egyletté alakulás; s bárhova tekintünk, minde-nütt azt fogjuk látni, hogy nagy eszmék megvalósítása a tömörülés, az erők összhang-zásba hozása által válik lehetségessé.

Hatalmas mozgalom indult meg, hogy a hazai ipar létfenntartási tényezőnké vál-jék, hogy elfoglalja azt a helyet, mely őt már rég óta megilleti.

A budapesti egyetemi ifjuság egyletté alakult a hazai ipar érdekében. Az egyetem minden polgára belépett az egyletbe, mely-nek célja a magyar ipartermékek méltatá-sát és kelendőségét elősegíteni. Az egylet érintkezésbe fog lépni a közeli és távoli vi-dék ifjuságával, magával fogja ragadni az érett ifjuságot, csatlakozásra fogja hívni a kereskedelmi világot, mely iparkérdésekben irányadó.

Soha sem volt erre nagyobb szükség, mint most. Az ország közgazdasági viszonyai évről-évre nyomasztóbbakká válnak, mert termékeink saját létfenntartásunkra sok anyagot, de kevés értéket szolgáltatnak. Ke-vés tőkével rendelkezünk s ha azt a keve-set is a külföldnek fizetjük, az általános el-szegényedés ijesztő mérvben fog fellépni.

A munkás-osztály országgrészünkben na-gyon gyenge lábon áll; nem is hasonlítható össze a külföld hason osztályával.

A polgárság ma holnap megszűnik mint ilyen önálló helyet elfoglalni. Nyers termé-

keink, melyeket elég nagy mennyiségben ál-lítunk elő, olcsó pénzen külföldre vándorol-nak, honnan tizszeres áron mégis csak hoz-zánk kerülnek vissza, aligha olyan szilárd feldolgozásban, mint a minőben nálunk ré-szesültek volna.

Hatalmasnak neveztük a mozgalmat, mert a kezdeményezést az az ifjuság vette kezébe, mely már annyiszor sikra szállt az igaz ügyek védelmében.

Az egyetemi ifjuság mozgalmaira min-dig nagy súlyt fektettek; mert tudtak és tudják, hogy nem politikai tekintetekből lép fel, hanem cselekményeiben a jó erkölcsök által sugalmazott hazaszeretetet vezérli.

Hazafias kérdésekben mindig önzetle-nül emelte fel szavát és nem ok nélkül a társadalmi körök, a lakosság magáévá tette gondolkodás módját és az ifjuság mozgalmai mindig nagy hullámokat vertek fel.

Az ifjuság alapszabályokat készített és nagy lelkesedéssel mondta ki, hogy csakis hazai ipartermékekkel fedezi szük-ségeit.

Mikor a népfölkelési czélokra az or-szágház egyhangulag és oly nagylelkűen megszavazta a kívánt milliókat, a magyar kormány is megmutatta, hogy azt a mit a néptől elvesz, újra annak adja vissza.

A népfölkelés felszerelésére szükséges ruhanemű és egyéb segédeszközöket hazai iparosok által állíttatta elő és nem panasz-kodhatnak a nemzetiségek, mert az iparka-marák ajánlatára járt el.

A példa tehát meg volt adva. Az if-juság megindította a mozgalmat, most raj-tunk a sor, hogy tömörüljünk, hogy sora-kozzunk azon zászló alá, melyet a hazai ipar érdekében bontottak ki.

A kezdet egy kissé nehéz lesz; de te-kintsünk csak az erdélyrészi magyar kul-turegyletre.

Ezelőtt néhány évvel még az eszméje sem volt meg, ma már hatalmas tényező; a szent fillérek napról-napra gyarapodnak, az egylet hazafias működését már messze kiterjesztette. Pedig annak ingyen adtuk oda filléreinket, mennyivel könnyebben fejlődhe-tik egy ipar-egylet, ha tagjai a hazai ipar-ban saját szükségleteikre adják ki pénzüket!

A magyar ifjuság csatlakozni fog a mozgalomhoz, a férfiakat könnyű lesz meg-nyerni, azok a fényűzésre nem sokat adnak, s a ki ad, az megtalálja a hazai iparban is.

De valjon a nők mit szólnak majd a dologhoz?

Vannak még egri nők? V.

A deési társalkodó egylet közgyűlése.

A deési Casinó-egyesület a napokban tartá meg rendes évi közgyűlését. A tagok nagy szám-ban jelentek meg, mintegy jelezték ezáltal az egylet iránt való meleg érdeklődésüket. (Legyen legalább itt melegség, úgy is sok egylet sinyli már a fagyos hideget.) Az egylet a mult év ok-toberében költözött át jelen helyiségébe, melyet egykor szorgalmas elődök áldozatkészsége épített saját s később a tudomány használatára. Az ujon-nan berendezett helyiséget nincs miért leírjam, diszes és czélszerű az. Párjára nem egyhamar lehet találni. Dicséri előljáróit, ők megtörték a közönyt, a hidegség miatt megdermedt egyletbe meleget, ifju erőt vittek be, mint ezt dr. Bónis Árpád aljegyző a választmány évi jelentésében elmondá. A mult évben 61 uj rendes tag lett felvéve; sokan nem szeretik még az egyleti élet

A „SZOLNOK-DOBOKA” tárczája.

E m l é k e k.

Fejér szőnyeg borítja a földet. Hull, hull a hó, hideg van; csak benn a meleg szobában ba-rátságos az élet.

Elmultak a szép nyári és őszi napok, me-lyekre oly fájó örömmel emlékezem.

Még zöldelt a fű kis ablakod alatt, még da-lolt a madárka kis kertedben, még öntözni kel-lott a kis udvart, hol terebélyes fa árnyékában mulattunk, hol a zongora hangjai mellett tán-czoltunk.

Lelkem hányszor felkeresett azóta úgy ti-tokban.

Elhangzottak az utolsó accordok is, abla-kod sötét, nem nyílik meg már, mint azelőtt nyi-lott számomra csöndes, holdvilágos estéken,

Gyakorta felkerestelek én téged magányos kis szobád ablaka alatt; te a lámpa világánál ol-vasál, én meg a holdvilág csábos fényénél gyö-nyörködtem kőkény szemedben, piczi szájad mo-solygásán, fejér arcod nemes kifejezésében.

Lábaim ilyenkor önkénytelenül is a földhöz tapadtak, ha indulni akartam, valami viaszatartott.

Egy egész kis világot láttam én benned, megtestesülve volt a szépség a jósággal, hol sze-rénység győzött a büszkeség fölött. Aztán ha megszólaltak azok a szép ajkak, azt hittem, hogy égi lény szól le hozzám.

Várva-vártam az estéket, hogy újra látha-salak. Sokáig ment ez így, míg végre a barátság helyett szívünket a valódi szerelem lángja járta át.

Boldogságunk rövid ideig tartott. Jól em-lékszem, egy szép szeptemberi estén volt utolsó találkozásunk. Ki hitte volna, hogy azok a beszé-des ajkak utoljára szólnak, hogy azok az értel-mes, okos szemek nekem utoljára tündökölnek.

A boldogság perczei oly rövidek, pedig gyakran az egész életre kihatnak.

Megválásunk oly nehéz volt, mintha lett volna még valami mondani valónk. Az élet küz-delmeiről? Oh nem! Ki gondolna ilyenkor ilyes-mire. A nyári szép napokról, a madár dalról, első találkozásunkról, az akadályokról, melyeket le-küzdöttünk és a boldogságról, melyről nem sej-tettük, hogy csak álmaink tündér-fátyolán látjuk annak.

Csak rövid időre távoztam el köréből. S mi-dőn haza érkeztem, a boldog viszontlátás remé-nyével siettem ablakába.

A függöny le volt eresztve, a kis ablak ső-tét volt.

A változás meglepett, balsejtelmek szállták meg egész valómat. A csalódás fájó érzete járta át szívemet; azután eszembe jutottak azok a jó-ságos nemes vonások, az ártatlan kifejezés. Meg-vigasztalódtam.

Lábujjhegyen siettem az ablakhoz, szívem hangosabban dobogott, aztán megálltam és hall-gatoztam.

Egyszerre keserves sirást hallottam, mely perczenként megújult; utánna mély sóhajok.

Lelkemben nyugtalanító érzések támadtak szi-vem elszorult, mintha csak tördőfésre készült volna. Sötét felhők csoportosultak a nyájas hold köré, lassankint elsötétült a láthatár.

Lázás nyughatatlanság kezdé gyötörni egész lelkemet, fájt nekem végtelenül, vádolt a lelki-ismeret, mert azt hittem, hogy a sirásnak én va-gyok oka.

Álmatlanul töltém az egész éjet; soha se vártam úgy a reggelt, soha se volt oly hosszú az éjszaka.

Másnap reggel siettem a kis lakház felé, hogy megtudjam az estéli sirás okát. A mint az utcasoron végig néztem, szemembe tünt egy fe-kete gyászposztóval bevont kapu; lélekzetet véve gyorsítám lépteimet.

Sejtelmem nem csalt, a kis ház kapuján volt a gyászlepel, rajta a jelentés.

A tördőfés meg volt. Szemeim könnyekkel teltek meg, lábaim roskadozni kezdettek.

Erőt véve magamon, bementem a házba.

Ott feküdt kedvesem a ravatalon, ajkain ak-kor is mosoly ült, arca halvány-fejér volt, csak lecsukott szemei mutatták, hogy örök álmot alszik.

Szemfedele fejér volt, mint a hólepel, mely most a földet takarja. Menyasszonyi koszorujában az örökzöld, a remény képe volt az élet szatyrája.

Távoli vidékre vonulva élek; de ha beme-gyek a városba, felkeresem a kis ház ablakát.

A függöny leggördülve áll, sötét az ablak, a zongora hangja sem szól többé azóta, s ha visszatér az elköltözött kis madár, valjon kinek éneкли majd el bánatos dalát? Lénárd Bálint.

levégőjét, de azért megértik: Quorsum haec spectat oratio, hová céloz beszédem. Nagy Benedek könyvtárnok jelentése szerint a könyvvasácsi di-jakból 34 frt 90 kr. jött be, míg Nagy Kálmán háznagy az egyet butorokban való vagyoni állását 2789 frt 42 kr. összegben mutatja be. Krémer Lajos pénztárnok a múlt évről 3801 frt bevétel és 3657. frt kiadással számol be. Ezen számadások megvizsgálására br. Pöllnitz Károly elnöke alatt Biró Antal és Peiffer János lettek kiküldve, míg a könyvtárra Halász Ferencz elnöke alatt dr. Bónis Árpád és Kádár József. Dr. Bónis Árpád ügyvéd, mint az egyet peres ügyeinek vezetője megteszi az általa eddig folytatott összes peres ügyekről való jelentését. A kimerítő jelentés és azon nagybuzgalma és áldozatkészségeért, melyet 3 éven át tanúsított egyetünkkel szemben, jegyzőkönyvileg köszönet szavaztatott. Az egyet jelen évi költségelirányzata szerint 2216 frt bevétellel szemben 2910 frt kiadás lett elfogadva. E kiadás oly nagymérvű csak a jelen évben lesz, jövőre már a butorzat ki lesz fizetve. Remélhető, hogy az év végével másfélezer forint tökével rendelkezend.

Most következik a java. A tisztviselők, választmányi tagok nevében br. Bánffy Dezső elnök lemond. Negyed órára a gyűlést felfüggeszti, alapszabályok a titkos szavazást rendelve. Harminczhat szavazat lett beadva, ezek szerint lett: Elnök: br. Bánffy Dezső; igazgatók: Placintár Ödön és Voith Gergely. Kádár József fő-, dr. Bónis Árpád aljegyző. Krémer Lajos pénz-, Nagy Benedek könyvtárnok. Nagy Kálmán háznagy. Választmányi tagok: Balás Máté, Szarvadi Pál, Kovács Samu, Krémer Samu, Hatfaludi József, dr. Hankó Ödön, Mihály Ferencz, Incze Kálmán, Velle Sándor, Demeter Béla, Halász Ferencz és Márkus János lettek.

Biró Antal indítványára a közgyűlés a tisztikar, valamint a választmánynak ez évben kifejtett buzgó, lelkiismeretes, sikerdús és az egyet jövő életére is nagy befolyással bíró működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Az egyet eddig a következő lapokat járatta: „Vasárnapi Ujság” és a „Politikai Ujdonságok”, „Ország-Világ”, „Fővárosi Lapok”, „Pesti Napló”, „Nemzet”, „Egyetértés”, „Kolozsvar”, „Ellenzék”, „Szolnok-Doboka”, „Üstökös”, „Bors-szem Jankó”, „Bolond Istók”. Ezekhez a jelen évben még a következőket rendelte meg: „Budapesti Szemle”, „Neue Erene Presse”, „Besztercze-Naszód”, „Budapesti Hírlap” és „Pesti Hírlap”. Ez a 19 lap úgy hisszük, kielégíthet bármely vidéki hírlapíróvasót.

Vino vendibili suspensa hedera nihil opus. Ausculta mihi!

Magyar-Köblös, 1888. jan. 14.

Magyar-Köblös míg a régi Dobokamegye fennállt, a forradalom előtt a kisebb nemességnek nem egyszer volt gyűlhelye, mivel a helyszinén is több tekintélyes, vagyonos, nemes család lakott. Az öregebb lakosok maig is mutatják a Betegh Kelemen-féle kertben azon ház helyét és romját, hol néha Doboka-vármegye gyűléseit tartotta; lakói is nagyobbrészt magyarok és kiváltságokkal felruházott nemesek voltak. — Ezen korban virágzó község volt, nem egyszer vidították fel a bonczhidai és kolozsvari zenészek a kedélyeket, — de az Isten imádsására emelt hajlékról sem feledkeztek meg, hanem csinos, szép templomjok volt, a hol mindennap a kepe fizetéssel jól díjazott lelkész hirdette az Ur igéjét.

Fájdalom! Ez idő nemesei és emberei — az unokák lelki oktatásáról, egyházuk fennállásáról — nem gondoskodtak tekintélyes vagyonukból, évi bevételeiből épen semmi alapot nem gyűjtöttek s nem tettek le, — így ma már az egykor virágzó egyház évtizedek óta lelkész nélkül — a templom roskadozó félben van, — mert nincs kepe-fizető, nincs alap, melyből a javítások költségei, a lelkésznek állásához mért fizetés fedezhető volna.

És ezen sajnálatra méltó állapotnak ki vallotta kárát?

Legérzékenyebben a magyar nemzet, — mert a más községből beszoigáló lelkész csak gyéren szólott a hivekhez — az ők nyelvükön, — annál kevésbbé végezte az egyházi functiókat, mint keresztelés, temetés és esketés, azon okból,

mivel költségesebb volt, mintha a román lelkész-szel végeztették, ki talán kevésért, sőt sokaknál a dinom-dánombani részvételért is végezte, így a szüetett magyar a gör. kath. egyház anyakönyvébe lett bevezetve, a tős-gyökeres ev. ref. válásu lett gör. kat., de egyszersmint oláh.

Ezért találunk Magyar-Köblös község oláhu beszélő, oláhu oltozkódó lakosai között: Kállai, Nemes, Réthi, Rákóczi, Bajnóczi, Rápolthi, Kiss, Kocsis, Szabó stb. nevű családokat.

Magyar Köblös község tán e siralmas állapota indította br. Bánffy Dániel valóságos belső titkos tanácsos ur Ő nagyméltósága áldozatokban dús atyai szívét azon ujabbi áldozathozásra, hogy ev. ref. válásu egyházunk papi fizetés alapját ötszáz forinttal növelni kegyes volt.

Ő nagyméltósága ez ujabbi áldozata nem szorul dicséretre, de annál inkább kél minden igaz magyar hazafi szívében azon óhajítás, hogy báró Bánffy Dániel ur Ő nagyméltóságát az emberi élet legvégsőbb határáig az Isten éltesse, hogy előlve a kibontott nemes zászlót, mentől több adakozásban kész nemes ember, e hazafias, egyházias zászló alá sorakozhassék.

Midőn br. Bánffy Dániel ur Ő nagyméltósága megadta a követendő nemes példát, azon alázatos és tisztelettel párosult kéréssel járulunk minden igaz magyar emberhez, mükedvelői társulatokhoz és az E. M. K. E.-hez, hogy az egyesek úgy, mint társulatok és egyetek vegyék szívek jó indulatába szegény, elhagyatott, roskadozó egyházunkat, az egyesek tehetségeik szerint, a mükedvelői jótékonyczélu előadások jövedelmével s az E. M. K. E. pedig ha megkezdte volna az egyházak segélyezését, siessenek a Magyar-Köblös község egykor virágzó, most elhagyatott, roskadozó egyházát adományakkal segélyezni, az Urnak dicsőségére helyreállítani, hogy az egyház az iskolával karöltve hozza helyre azt, mit atyáink mulasztása romlásnak és enyészetnek adott át.

Mely egyház segélyezésére az Isten édes mindnyájunkat segítsen, szívéből kívánja:

Boldizsár Dénes,
m.-köblösi áll. tanító.

VEGYESEK.

— **T. Olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel, vagy hirdetési díjakkal vannak hátralékban, úgy azokat, kiknek előfizetése lejárt, — tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, s illetve előfizetéseik megújítani sziveskedjenek.**

— **Az adozó polgárok figyelmébe.** Tudvalevő dolog, hogy a föld- és házbirtokra kivetett állami egyenes adó és földtehermentesítési járulék után általános jövedelmi pótdó fizetendő, és pedig a föld- és házbéradónak 30, a házosztályadónak pedig 40 százaléka. Az 1883. XLVI. t. cz. 13. §-sa azonban e tekintetben kedvezményt nyújt azon adozóknak, kiknek föld- és házbirtokaikra adósság és ennek kamatai vannak betáblázva, mely kedvezmény abban áll, hogy az elmúlt év végéig még le nem fizetett tőke egy évi kamatainak 10 százaléka levonatik a kivetendő általános jövedelmi pótdóból, vagyis annyival kevesebb pótdót fizet az illető adozó. Megjegyzendő azonban, hogy e kedvezményben csak azon adozó részesül, ki az adóév január hava végéig (az idén tehát f. hó 31-ig) ezen körülményt a községi előjárásnál bejelenti. E bejelentés aképen történik, hogy az adozó az előjáráságtól egy ezen célra már készen tartott bevallási ívet kér és azt kellően kitöltve január 30-ig átadja a községi előjáráságnak.

— **A farsang** is beköszöntött már vidám arczával, a táncvigalmak sorát megnyitván a helybeli iparos-kör javára f. hó 15-én rendezett táncvigalom. Nem nagy közönség látogatta a különben élénk táncvigalmat s annál kevesebbet jövedelmezett a nemes célra, mert a bevételt a kiállítás és helyiség tulságos (80 frt) ára teljesen fölemésztette. S ez alkalommal is igazolva lett, hogy a jelenlegi igények szerint nem igen lehet hasznat adó bálokat rendezni, mert a kiadások rendszerint nem állanak párhuzamban a látogató közönség hasznóhajtó tömegével.

— **A jégspört** úgy látszik, hogy ez évben nem tudja magát a régi élénkségre felküzdeni. Hosszas készülődések után sikerült azt a múlt

vasárnap ünnepélyesen megnyitni, azonban a zeszó sem tudott nagy közönséget egybehozni. A régi gárda csaknem hiányzott s a sárga kabin most nem hangzott a mamák édes hangjától. Ugy látjuk, hogy nálunk nemcsak a tó sima tükrén, hanem a kedélyek fölött is zuzmós hidegség uralkodik, melyet még az ifjak, vagy inkább jelenben a növendék gyermekek zaja sem tudott felüldíteni? Fagy, hidegség van, kedélytelenség társadalmunkban künt és bent egyaránt! Mintha minden ember fázna valamitől: úgy és aként huzza magát félre!

— **A zordon tél**, mely már vidékünknek is vastag hótakarót hozott, kínálkozó alkalmat nyújt a felszaporodott vadakra vadászatokat rendezni. Ezeknek egyike volt, melyet a múlt hét napjaiban Tatrosi Sándor, Krémer János és Kiss János rendeztek a gugai szálás erdőben. Egy néhány hajtó mellett a kopók is üzőbe vették a felvert vadakat, melyek közül a két napi hajtás alatt nyolcz vaddisznóból három izmos vadkan, két őz és öt nyul esett zsákmányul. A múlt kedden pedig egy oly nagy vadkant hoztak be piacunkra, hogy egy egyfogatu szánkót teljesen megtöltött. — A rettegi határon ejtették el. Három lövés után lábát eltörve a mégis czamogó vadat fejszéssel verték agyon, melyet az illetők a deési piacon 40 frton adtak el.

— **A deési kereskedő ifjuság** felerészben a helyi szegénysorsu tanulók felsegélyezésére, felerészben az alakulandó kereskedő ifjusági kör pénztára javára 1888. évi február hó 4-én, szombaton az „Angol”-szálloda nagytermében zártkörű tánczestélyt rendez. Belépti-díj személyenként 1 frt. Karzat-jegy 1 frt. Jegyek előre válthatók Papp Jenő és Tamássy M. Gyula urak kereskedéseiben. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kéretnek a t. hölgyek egyszerű toiletbe megjelenni. Kezdeté 8 órakor. A kik meghívót nem kaptak de arra igényt tartanak, sziveskedjenek neveiket Papp Jenő és Tamássy M. Gyula uraknál a kitett iven előjegyezni

— **A rettegi rom. kath. főkegyház** saját pénztára javára Rettegen, a vendéglő nagytermében 1888. évi január 29-én zártkörű tánczestélyt rendez. Belépti díj személyenként 1 frt, családijegy 2 frt. Jegyek előre válthatók Csákány János urnál Rettegen s az estély napján a pénztárnál. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti 7 órakor.

— **Az E. M. K. E.** január havi választmányi ülésén Sándor József titkár vázolta a múlt évi működést, az akció megindítását s az elért eredményeket. Az E. M. K. E. vagyona a múlt év utolsó napján 277,023 frt 55 kr. volt; s ebből 16,173 frt 36 kr. a december havi bevétel. A választmány örvendetes tudomásul vette a jelentést s azután főbb kisebb fontosságú ügyben határozott. Többi közt megszavaztak ezer forintot az erdélyi házi-iparfejlesztő egyletnek, hogy közvetítse a budapesti kereskedelmi muzeum számára az erdélyi házi-ipar czikkeket; de egyuttal kimondták, hogy az ezer forint helyes fölhasználása érdekében előbb tárgyalásokat fognak folytatni. Aztán köszönettel fogadták, hogy Szt.-János biharmegyei község felajánlta rendezett könyvtárát az egyletnek, melynek nagyobb szüksége van rá; a Márton-Demjén czég pedig 500 frt értékű képeket ajánlott fel kisorsolásra, az egyet céljaira. Végül bizottságot küldtek ki, mely a Than Mór 2000 forintos képének sorolását fogja intézni.

— **Gyárégés.** Megyénk egyik legnagyobb és a kereskedelemre és iparra nézve legjelentékenyebb gyára: az oroszmezői fűrésztelep, e hó 18-án éjjel a lángok martaléka lett. A gyári épület, mely fából állott, a szó szoros értelmében hamuvá égett a benne levő faanyaggal együtt. A gépek is megolvadtak az izzó parázs és lángok között. A gyár, mely a Jacquey és Társa czég nevét viselte, tulajdonképen Berge Gyula párisi ügyvéd és földbirtokos tulajdonát képezte; mint halljuk, a leégett épület a Fonciére társulatnál volt biztosítva. A kár meghaladja az 50 ezer forintot. Mint hiteles forrásból értesülünk, a gyár fölépítéséről szó sem lehet többé, miután az alig 2—3 hónapra elégséges faanyag felvágatásáért nem volna érdemes ily nagyszabású gyár felépítése; szó volt ugyan róla még napokkal ezelőtt is, hogy egy új társulat megveszi a gyárat és vásárol

hozzá erdőket, de most már ez a terv is megfelelt nagy kárára és nyomorúságára annak a 200 munkásnak, kik ily zord, téli időben kenyér nélkül maradtak. Említésre méltó, hogy az oroszmezei fűrészgyár 6 évi fennállása óta mostanig körülbelül 1000 vaggon tölgyfaárut szállított el és a szamosvölgyi vasutnak 20 ezer forintot fizetett szállítási költségek czimén. A tűz keletkezésének okát csak az immár megindított vizsgálat fogja kideríteni.

— **Véletlen lövés.** Folyó év január 19 és 20-ika közötti éjjel a vasuti állomáson tul Szt.-Benedek felé vezető új uton Gergely Samuel vasuti őr egy farkast látott, mire berohant a váróterembe s az ott alvó Feuerstein Lajost kihívta farkast látni, ez azonban vonakodott, később az őr a farkasra kiabált és kutyáit hívta elő. Feuerstein Lajos a lármát hallva gondolta, hogy a farkasok az őrt megtámadták, ő is kiment — de színte vesztére, mert Gergely Samu őr visszatérteben a fegyver kakasát felhuzva felejtette s megakadályozván, véletlenül elsült s az abban volt sérteket, ha Feuerstein zsebében volt irományok csomója következtében irányt nem veszítenek, egyenesen a hasába furódnak s rögtön halált okoznak, azonban egy kis horzsolásnál egyéb baj nem történt.

— **A szamosújvári gör. kat. püspökség** székhelyének Deésre tervelt áttétele érdekében azon bizottsági javaslat fölött, mely azt a baromvásártéren, az új vashidon alul, a Szamos közvetlen szomszédságában ajánlja elhelyezhetőnek, Deés városa képviselő-testülete f. hó 15-én ez ügyben tartott gyűlése alkalmával sem lévén meg a szavazatok törvényes száma: az e tárgy fölötti végleges eldöntés egy újabb gyűlés feladata lesz. Azonban megkivánjuk jegyezni, hogy a javaslatl szemben a „nem“-mel szavazók is csak az elhelyezkedési helyre nézve vannak ellenvéleményben, magát a püspökséget a város minden polgára tárt karokkal fogadná, bár Szamosújvár testvér-város némi megrövidítésével. De mind e mellett nem akarna távol a várostól ez izolált helyen egy lehető nemzetiségi coloniára alapot szolgáltatni, midőn ellenben bent a város keretében maga a város kész bármely rendelkezése alatti terét átadni. Vagyha ez nem lenne kielégítő, ott van a város főutcájában a posta és vasut közeliében a Posta utcában két utcára járó nagyterjedelmű szomszédos telek, melyeknek megszerzése alig kerülne a javaslatba hozott helyre teendő föld- és védmunkálatok egy részébe. S így nem lenne a város esetleg kényszerítve belemenni a Szamos árterét biztosító, nagy költséget involváló parterőditések tételére, melyet alig hordozhatna, midőn törzsvagyonának utolsó részét a vágóhidra költötte el s egyik legnagyobb jövedelem forrása: a hidvám, az annak építésére felvett kölcsön kamatjára és törlesztésére van lekötvé.

— **A szolnok-dobokamegyei magyar nemzeti színházhoz** tartozó (Friedman) Révész-féle tejesarnok megszűnik s ennek folytán a bolthelyiség f. évi április 24-től kezdve kiadó. Bíró Antal színházársulati titkár bővebb felvilágosítást ad.

— **A helybeli polgári leányiskola** növendékei felerészben a szegény tanulók segélyezésére, felerészben pedig az iskolai könyvtár javára, folyó évi február 1-én műkedvelői színelőadást rendeznek. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **A szamosújvári dal-zene-egylet** saját pénztára javára a városi vígadó termeiben 1888. évi február 13-án gyermekbálla összekötött zártkörű táncvizsgálatot rendez. A gyermekbál végzetével a dal-zene-egylet énekosztálya fogja a t. közönséget pár előadandó darabbal szórakoztatni.

— **Az egyéves önkéntesek** jövőben nehezebben fognak a tiszti kardbojthoz jutni. A véderőről szóló törvény tervezett módosítás szerint a tiszti vizsgálat után az egyéves önkéntes csak hadapródi rangot kap s csak rendes avancement útján lesz hadnagygyá. A második pont kötelezővé teszi a tiszti vizsgálatot. A ki le nem teszi, második évet szolgál s ha ez alatt az idő alatt sem viszi legalább altisztséggig, harmadik esztendőn át is benn tartják. A mi legérzékenyebben érne a törekvő ifjakat, a javaslat ama pontja, hogy az egyéves önkéntes a katonai szolgálat tartama alatt nem folytathatja egyetemi tanulmányait, ez idő alatt csak katona lehet. Megvan továbbá az is szabva, hogy a huszár önkéntesek csupán saját ezredüknél szolgálhatnak; a műszaki önkéntesek pedig csak Bécsben s Budapesten.

— **Berlinben** a véderő-bizottságban a hadügyminiszter kijelenté, hogy a legközelebbi háboru lét- és függetlenségi harc lesz. Ennélfogva az ellenséggel szemben a lehető legerősebben kell Németországnak felszerelve lennie. Szomorú kinézés a közel jövőre, melyben a sötét századok irtozatos fajharczainak gyászos emlékei borzasztóságukban tűnnek fel!

— **A csár** nem beszélt ujévkor, de mégis tett olyan nyilatkozatot, mely a béke barátainak egy kis örömet okozhat, ha talán csak egy napra is. A csár ugyanis kéziratot intézvén a moszkvai kormányzóhoz, biztos reményét fejezte ki benne, hogy az idén és a jövő évben is a béke lehetővé fogja tenni, mikép az ország erőit a belső gyarapodásra fordítsák. Persze, mint régóta, most is kevésbé egyeznek Oroszországban a szavakkal a tettek s Bismarck lapja szárazon konstatálja, hogy az orosz kormány egyre folytatja a hadi készüléteket. Arról sincs hír, hogy Oroszország nyíltan megmondaná már, mit akar. Annál beszédesebbek azok a leleplezések, melyek Szófiában történtek s újra takuszkodnak a nem hivatalos Oroszország tevékenységéről. A burgaszi pucsnál elesett és elfogott betörőknél különböző leveleket találtak s a bolgár kormány ezeket közvettette. Kitűnik belőlök, hogy a pucsz vezetői összeköttetésben voltak Hitrovo bukaresti orosz főkonzullal, a konstantinápolyi orosz nagykövetséggel, különösen pedig a hirhedett Ignatieff gróffal. Ez utóbbi útján kívánták kieszközölni, hogy orosz illetékes helyről bizalmas utasítást küldjenek a montenegrói fejedelemezhez és a konstantinápolyi orosz nagykövethoz. Tavasz közeledtével megválnak, mi következik a nem hivatalos harc után.

— **Szerkesztői üzenet.** L. B. B.-da. A tárczát adtuk. A benne foglalt eszmék sehogysem feleltek meg a czimnek, azért némi átdolgozásra volt szükség. A kést tessék csak azért megtartani, jó lesz vele valamit vágni. Különben üdvözlét!

— **Apró hírek.** A delegációk legközelebb, már alkalmasint május hóban fognak összeülni, ezuttal Budapesten s a kormányok jövőre rajta lesznek, hogy a delegációk korábban intézzék el a közös budgetet mint eddig, mert viszont a törvényhozó testületek csak így készülhetnek el idején a költségvetési törvénnyel. — **A bécsi burban** az idei farsangon három mulatság lesz. Mint Bécsből írják azért tartják oly korán, mivel az udvar február elején Pestre költözik át. — **Nagy hófúvások** történtek ismét mindenfelé a vaspályák mentén s a magyar államvasutaknagyváradi vonata öt órai késéssel érkezett Budapestre. — **A végeladások** ellen, melyeknél igen gyakran csalárdságok történnek, a fővárosi és vidéki ipartestületek erőlyesebb lépésekre készülnek s ez ügybenközelebb Budapesten értekezletet tartottak. — **Bukovinában** nagy hóviharok dühöngenek, a közlekedés megakadt. — **Gallicziai lapok** írják, hogy Oroszország folytatja katonai készülődéseit s az élelmezés, vasuti szállítás és egészségügyi szolgálat terén lázas sietséggel pótolja a hiányokat. — **Klotild hercegnő,** Napoleon Jeromos neje s Humbert olasz király nővére, szintén akart jubilaris ajándékot küldeni a pápának, de Humbert király nem engedte meg. — **A százmillió adományról,** melyet báró Hirsch bankár állítólag jótékony czélokra tett s melynek híret egyszer már megczáfolták, újabb hír szerint nem egészen alap nélkül irták, mert br. Hirsch csakugyan tervez ilyesmit s most készített a részletes terveket. — **Viktória angol királynő** olaszországi időzése alatt alkalmasint meglátogatja az olasz királyi párt is Rómában. — **Ferdinánd bolgár fejedelem** ujév napján igen elszánt beszédet mondott a tisztikar előtt, kijelentve, hogy az események Bulgáriát mihamar jogai védelmére kényszeríthetik s akkor meg fogják látni, hogy ő meg tud halni a haza védelmében. — **Sarapov** orosz tudós, ki nem rég Magyarországon járt, utjáról írva egyebek közt azt a furcsaságot mondja, hogy nemcsak a szlávok, hanem a magyar parasztság óhajtvá várja az orosz felszabadítót. — **Katonai ebéd** volt a burban, melyhez idegen tisztek közül csak Zujeff katonai attaché volt hivatalos. — **Nagy-Kanizsán** keresztény jótékony nőegylet alakult, melynek alapszabályait a belügyminiszter már megerősítette. — **Sasvárt** a toszkánai nagyherceg atyja végrendelete értelmében leánynevelő intézetet és hat osztályu fiúiskolát alapít. —

A közigazgatási tisztviselők közül, kik a népfölkelés kötelékébe tartoznak, mint háboru esetén nélkülözhetlen, 787 mentetett fel. Az 1888. évre felmentendő népfölkelők összeírása a törvényhatóságokban most van folyamatban.

KÖZGAZDASÁG.

Száraz vagy nedves takarmányozás.

Nem csupán a mezőgazda, hanem minden állattulajdonosra nézve is fontos kérdés, vajjon száraz vagy nedves takarmányt adjon állatainak.

Ezen kérdésre, mely épen a téli takarmányozásnál bir kiváló jelentőséggel, általánosságban csak azt lehet válaszolni, hogy azon takarmányanyagokat, melyeknek ki kell téve lenni a rágószervek különös feldolgozásának és a nyál erős behatásának, nem is szabad nedves takarmányul adni. Az ember ugyan sokszor találkozik a lovak nedves takarmányozásával; a takarmányozási időt akarják ezzel rövidíteni. Eltekintve attól, hogy az állatoknak takarmányozás (étetés) előtt és után is teljesen meg kellene adni kellő nyugalumukat, s hogy a takarmányozás utáni munkáltatás zavarja az emésztést és csakis a takarmányozás utáni nyugalom pótolja ismét a munka által elhasznált erőt s nyújt igazi pihenést: a nedves takarmányozás rendszerének, miközben a víz gyakran több centimeter magasan szokott állani a jászolban még különös, nagyon is számításba veendő hátrányai vannak.

A benyálozás és rágás processusa ugyanis majdnem teljesen mellőztetik s azon csekély nyálmennyiség is, a mely esetleg kiválasztatik, összekevertetik más anyagokkal, miáltal hatása teljesen meggyengül; ennek következtében a takarmányanyagok emészthetősége szenved s a bélsárban aztán tömegesen találunk emésztetlen szemet és szecskát.

Ha már most meggondoljuk, hogy száraz szalmatakarmanynál stb. majdnem négyszerannyi nyál, nedves takarmánynál alig felényi választatik el, sőt sokszor semmi: világos, hogy a nyál szükséges hatása nem is jut érvényre. Továbbá a víztömeg higitja a bélnedveket is, hátrányosan hat ennek erejére, előmozditja a tápanyagnak gyors keresztüljutását a beleken s megakadályoztatja azoknak az edényekbe való előnyös felvételét. Bőséges vízfelvétel s a szerveknek vízzel való átvivódása megpöffenti az állatokat, lassuvá, kevésbbé kitartóvá teszi, gyengíti idegeregüket s kevésbbé ellenállókká változtatja át.

Elegendő vízmennyiség általánvéve szükséges, — de nem tulsok és nem beáztatott takarmány alakjában, a mi csak különös körülmények közt tanácsos, de a legtöbb esetben helytelen.

Sokszor találjuk, hogy liszttartalmu evőtakarmányt nedves alakban adnak be a szarvasmarhának. De ha megfontoljuk, hogy épen ezen takarmányanyagok igénylik leginkább a nyálka behatását, hogy csak a rágásnál választatik ki bőségesen a nyál, hogy magának a nyálnak kell, mint éltető emésztési nedvnek a keményítő anyagátalakítását könnyen oldható anyagokká, pl. cukorrá eszközölni, hogy az anyag könnyen emészthetővé és hasonulhatóvá tétetik, hogy továbbá a fehérnyo-anyag is megtámadatik már a nyál által s hogy végre kérdőzöinknél a benyálozás a gyomor első részeiben még erősebben folytatódik, s hogy mindez, a mi okvetlenül szükséges, határozottan megakadályoztatik, vagy lényegesen meggyöngyítettik, ha az anyagok higak és directe, tehát az oly fontos nyálanyag kellő behatása nélkül vitetnek a bélsatornába, a hol ez anyagok könnyen emészthető állapotára intensív hatás nem történhetik: világossá lesz mindenki előtt, hogy a száraztakarmányok és evőtakarmányszerek legfontosabb alkatrészei nem használtatnak ki kellőleg.

Gyakori kísérletek s az azoknál nyert eredmények bizonyítják ezt; legfeljebb egy csekély, előzetes megnedvesítés engedhető meg, de szükségesnek ez épen nem látszik.

Ha attól félünk, hogy a marha elfujja pl. a darát a jászolban, akkor hintsük azt óvatosan a száraz széna és szecska közé. Repczepogácsa vízzel nedvesítve átható szagot és ízt fejleszt, a mi által a táphatás korlátoltatik. Répaszeletekkel

való takarmányozásnál különösen szem előtt tartandó az a szabály, hogy az e mellett nyújtott evőtakarmány száraz legyen. A répaszeletek magukban véve is igen vízducsak s az állatoknak sok erőt kell elhasználniuk, míg e vízmennyiséget a vérrel azonos hőfokra hozzák s ismét kiválasztják, a mire a takarmány egyrésze rámegy. Tehát minden más takarmány, da kivált az evőtakarmány. a szeletekkel étetésnél szárazon, nem pedig vízben feloldva takarmányozandó. **M. F.**

Felelős szerkesztő és kiadó: **KOVÁCS SAMU.**

HIRDETÉSEK.

Sz. 9062—1887. tkvi.

(18)1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

A deési kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a deési Takarékpénztár végrehajtónak Munzát Pálné végrehajtást szenvedő elleni 4000 frt tőkekövetelés és járu-lékai iránti végrehajtási ügyében, a deési kir. törvényszék a deési kir. járásbírósa területén lévő, Záprócz, illetve Szóváros, a zápróci 33-ik számú telekkönyvben, A + 1—6. rendszám alatti fekvőkből Munzát Pávélné felerész jutalékára 831 frt, az ehez tartozó korcsmajogra 400 frt, tehát összesen 1231 frt, a szóvárosi 23. számú telekkönyvben A + 1—32. rendszám alatti fekvőkből Munzát Pálné felerész jutalékára 595 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi március hó 19-ik napján délelőtt 9 órakor Záprócz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a zápróci 33. számú telekkönyvben foglalt fekvőkből jutalék és korcsmajog után 123 frt 10 krt, a szóvárosi 23. számú telekkönyvben foglalt fekvőkből jutalék után 59 frt 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis-terei rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy

az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A deési kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól 1887. év december 30-án.

Pap Farkas,
kir. tszéki bíró.

Szamosvölgyi vasut részvénytársaság.
160. számhoz. (19)1—1

Hirdetmény.

A szamosvölgyi vasut részvénytársaság alapszabályai 11. §-sa értelmében az egységesített törlesztési tervek alapján 7 darab elsőbbségi részvény a sorsolási szabályoknak megfelelően 1888. évi január hó 9-én kir. közjegyző közbejötté mellett kisorsoltatott, és pedig:

995, 150, 489, 965, 1029, 359,
és **1124** számuak.

Erről érdekeltek oly felhívással értesítetnek, miszerint ezen kisorsolt elsőbbségi részvények teljes névértékükben 1888. évi július hó 9-ik napján az élvezeti jegyek kiszolgáltatása mellett a „Szamosvölgyi vasut főpénztáránál” Deésen beváltatni fognak.

Deés, 1888. január 15-én.

A szamosvölgyi vasut
részvénytársaság igazgatósága.

Kiadó pincze.

A Ser-utczában egy utcára nyíló, vasajtós, két osztályu száraz pincze kiadó.
Értesítést ad: a kiadóhivatal.

Kiadó szállás.

A Nagykirály utcában a Gálszter-féle ház 3—3(14) **bérbe kiadó.**
Értekezhetni: orvos Simon Lajossal.

Szám: 4712—1887. D. v. t. (20)1—3

Pályázati hirdetmény.

Deés városában 400 frt évi fizetés és természetbeni lakással javadalmazott köztá-góhídi felügyelői és állatorvosi állomás üre-sedésbe jövén, arra ezennel pályázat nyit-tatik.

Miből folyólag felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, pályá-zati folyamodványaikat a szükségeltető ok-mányokkal s különösen állatorvosi képessé-gőkről bizonyítványokkal felszerelten f. év február hó 20-ig alólirt polgármesterhez be-nyújtani.

Deés, 1888. évi január 12-ik napján.

Fenyő Lajos,
polgármester.

Haszonbérbe kiadó birtok.

A kékesi járásban az ara-nyos-szt.-miklósi határon szántó, kaszáló és legelőből álló 300 hold nemesi birtok, korcsmárlá-si joggal több évekre haszon-bérbe kiadó. Értekezhetni Ha-ragai Antalnál Szamosujvártt, (a főtéren.) 4—4(8)

ALÖRBEN egy 6 lakosztályu kőház, kitűnő pinczével, egy hold kert és 10 hold külsőséggel, eladó, esetleg bérbeadó.
Bővebb értesítést ad a deési kise-gítő takarékpénztár szövetkezet. 1—1

Birtok kerestetik.

A szamosujvári
Szent-Gergely Árva-intézet
20,000 forint értékig

birtokot kívánván vásárolni, a mennyi-ben lehet tagosított birtokot és Sza-mosujvárhoz közel; az ez iránti aján-latok ügyvéd

Voith Miklóshoz
intézendők Szamosujvárra

MEGHIVÓ.

(22)1—1

A „MAGYAR-LAPOSIELSŐ SEGÉLY-EGYLET, MINT SZÖVETKEZET”

III. ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1888. évi február hó 6-án

esetleg ha a tagok az alapszabályok értelmébeni határozatképes számmal meg nem jelennének:

ugyancsak 1888. évi február hó 27-én

mindkét esetben délelőtt 10 órakor

az egylet székhelyén Magyar-Láposon, az állami iskola nagytermében fogja megtartani.

Tárgyait:

- a) az 1887. évi zárszámadások megvizsgálása,
- b) a lemondás folytán üresedésbe jött aligazgatói állás választás utján betöltése.
- c) a felügyelő-bizotts., valamint az igazgatósági rendes- és pótagok megválasztása és
- d) a netaláni önálló indítványok tárgyalása képezeedik, melyre a szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja:

AZ IGAZGATÓSÁG.

LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

(3)2—2

PAPP JENŐNÉL DEÉSEN,

főtér, városház alatt.

Van szerencsém a helyi és vidéki nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a téli idényre megjött és nagy választékban kaphatók: férfi- és női ruhakelmék, felöltők, posztó- és hárász-kendők, kalapok, nyakkendők, kész fehérneműk, alsóingek és nadrágok, paplanok, madráczok, butorkelmék és szőnyegek, női és férfi cipők és kesztyűk, esőernyők, vásznak és rövidárukból gyári raktár.

Temetéseket kocsikísérettel helyben vagy vidéken felelőség mellett elvállalok.